

HODÁSZI ROMA TÁJHÁZ

Népszerűsítő Füzet

DECADE OF
ROMA INCLUSION
2005-2015
www.romadecade.org

2011

MUSEUM ROMANO

*Devleha dikhas Tumen!
Szeretettel várunk!*

A Hodászi Roma Tájház értékei

A faluközösségek kulturális örökségei néha szervezett formában utat törnek maguknak, újra-teremtődnek, hogy a szegénység palástjába zárkózott egyéneket évente legalább egy alkalommal aktív közösséggé formálja. A fesztiválok, falunapok, majálisok jelentik napjainkban a faluközösség szórakozását.

A Hodászi Roma Tájház idei programsorozatával nemcsak helyi, hanem kistérségi és regionális szinten szolgálta a vidék roma és magyar hagyományát, közművelődési célját.

A Hodászi Roma Tájház megpróbál hozzájárulni ahhoz, hogy szerethetővé tegye a települést, vagyis szívesen látogasson ide a vendég és otthon érezze magát az itt lakó.

Egy - egy faluközösség összetartó erejét a helyi népi kultúra ismerete, a népviselet, a helyi mesterek által készített tárgyak, a dalok és a táncok kialakult hagyományai alakítják. A Tájház segít megismertetni, közvetíteni a helyi roma közösség gyökereit és részben feledésbe merült értékeit a település fiataljaival és az idelátogató vendégekkel.

Az 1990 -es évek előtt a helyi kultúrát a család a tágabb rokonság közvetítette apáról fiúra. Mára ez bizonytalanná vált.

Ha mesélésbe kezd a dédnagyszülő nincs, aki figyelmesen hallgassa, mert az unokát a számítógép érdekli, ami természetesen nem baj, de nem elégséges. Ezért részben a közművelődési szakembereknek és részben a helyi közösség szervezőknek a feladatuk, hogy motivációt adjanak ahhoz, hogy a kultúrájukhoz, a helyi hagyományokhoz kötődő nemzedék nőjön fel.

A Tájház idei rendezvényei lehetőséget adtak ahhoz, hogy az itt élők és az idelátogatók részére hangosan megélt és kimondott érték lehessen ismét a helyi kulturális örökség, hagyomány. A falusi turizmus fellendítését szolgálták a kistérségi és regionális szintű művészeti rendezvényeink.

A Tájház két épületének berendezése megismerteti a látogatókkal az adott korra és a tájegységre jellemző lakáskultúrát. A művészeti fesztivállal, a szabadtéri mozival, a gasztronómiai versennyel, a tánc,

a kézműves és a múzeumpedagógiai foglalkozások alkalmával igyekeztek népszerűsíteni mindazt, amit az élő kulturális örökség részeként leginkább magáénak érez a közösség és a település.

A helyiek aktív részvétele, a szervezésben történő közreműködése volt az egyik legfontosabb célja a programjainknak.

A kézműves bemutatókat a helyi bádigos, kosárfonó és köszörűs mester tartotta. Régen elfelejtett mestersége volt a helyi roma közösségnek a csengő és a harangöntés, amit ma már sajnos nem gyakorolnak.

A helyi református és görög katolikus egyház 1700-as évekből származó templomi irataiban olvasható az említett mesterségre vonatkozó írásos adat.

A vályogvetés, szárítókötél készítés, meszelőkötés, kosárfonás, bádogos és köszörűs munkára néhányan még emlékeznek. Egyre kevesebben vannak azok, akik továbbadták mesterségbeli tudásukat.

Az 1970-es évek közepétől jellemzően szarvasmarha-, lótartásra és kereskedelemre váltott az itt élő romák nagy része. Az 1980-as években a jószágok iránti kereslet csökkent, így a helyi romák az építőiparban találtak megélhetést, ahogy más települések lakóinak is ez volt a meghatározó kenyérkeresési lehetőségük. Kéthetente ingáztak a férfiak a fővárosban kapott munkahely és a lakóhelyük között.

Ma újra értéke van a lótartásnak, igaz csak nagyon kevés vállalkozónak van lehetősége erre. A Tájház jelenléte és a falusi turizmus tudatos fellendítése lehetőséget teremthet a helyi roma mesterségek újratanulására a fiatalok körében.

A zenei és népismereti tehetségműhely szervezésében részt vállaltak a helyi amatőr művészek és budapesti szakemberek. Az említett műhelyfoglalkozásokkal azt a szakmai célt vállaltuk, hogy a foglalkozásokon résztvevő fiatalokat mérhető tudáshoz és sikerélményhez juttassuk a zene és népismeret területén. Mindezt közösségben gyakorolhatják, ahol az ismeretszerzésen túl az együttlétnek is kiemelt szerepe van. Junior 8 éves, de már kitűnik tehetségével a basszusgitárosok közül.

Herceg 9 éves, sajátos ritmus-
érzékével és szorgalmával elnyerte,
hogy dobosként befogadják a nála
jóval idősebb együttes tagok.

**„Jó volna, ha többet
gyakorolhatnánk az együttesel!”**

- mondja a 14 éves Márko.

A muzeális tárgyak között
zenélnek a 8 és 16 év közötti fiatalok,
számszerint 17 fő, a 12 m²
alapterületű szobában. A konyhában
készül a pörkölt, amit a próba után
jóízűen fogyaszt az éhes csapat.
Néhány kisiskolást a fényképezés és
a videófelvétel készítés érdekel,
szeretik visszanézni magukat egy-
egy foglalkozás után.

A foglalkozásokat jó idő esetén a Tájház udvarán tartjuk, így lehetőséget adunk arra, hogy a kíváncsiskodó felnőtt hozzátartozók szemlélői lehessenek a tanulásnak, sikerélménynek. Támogató légkört sikerült kialakítani, hiszen egy-egy zenei és népismereti foglalkozás módszertani felépítése lehetőséget ad arra, hogy például a helyi amatőr zenész megmutassa gitártudását és tanáccsal lássa el a fiatalokat.

A népismereti foglalkozásokon az idősebbek élettörténeteikkel bekapcsolódhatnak a beszélgetésekbe. A foglalkozások szünetében együtt étkezünk, ami egyrészt közösségi élményt jelent számunkra, másrészt alkalmat ad arra, hogy a nagyobb lányok bekapcsolódjanak a főzésbe.

A Tájház ismeretségi körét kívántuk szélesíteni a Tájház Népszerűsítő Baráti Kör klubestjeivel, amit a fővárosban tartottunk havonta egy alkalommal.

Végezetül szeretném kiemelni a Tájház szakmai tevékenységében a múzeumpedagógiai szolgáltatásaink jelentőségét.

A helyi lovaskocsikázás, állatsimogatás, a tájház udvarán kezdeményezett veteményezés élményt jelentett a foglalkozásokon résztvevő értelmi fogyatékos diákoknak, a bentlakásos intézményben élő fiataloknak és a helyi gyermekeknek egyaránt.

A helyiek gasztronómiai szolgáltatásai, a vendégszeretetük, a népszokások élő volta, a hitélet gazdagsága, a fesztiválok sokasága másodlagosan a falusi turizmust szolgálták.

Köszönjük a Roma Integráció Évtizede Program és a Közigazgatási Minisztérium támogatását.

Szerző:

Rézműves Melinda

néprajzkutató

www.romatajhaz.hu

*Zenei
tehetségműhely*

*Népismereti
műhely*

4334 Hodász, Ady Endre utca 26.
Telefon: 06 70 408 81 79
www.romatajhaz.hu
Rézműmes Melinda

